

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 3. Quantum Ecclesiæ Dei prosint homines pij in virtute proficientes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

modi hominem prosequitur, vt etiam
in communionem nominis sui illum
admitrat, vocādo se Deum illius: ac ne
vlla re eum contristet, etiā integro par-
teit regno, precibusq; eius quasi victus
legi naturæ se subijcit, vt in creaturis
suis fiat, quicquid illi placuerit. Deni-
que propter illū solū facit, quod nō face-
ret propter multos iustos, qui imper-
fecte ei seruiūt: cūq; ipse infinita æter-
naq; sit præditus maiestate, homo ve-
rō creatura è nihilo, tamen ob solam
hominis voluntatem dignatur se quo-
dammodo exæquare creaturæ, dicens:
*Protegam urbem istam propter me. &
propter Dauid seruum meum.*

CAPV I III

QVANTVM PROSINT ECCLĒ-
sia Catholice serui Dei, qui in vir-
tute proficiunt.

EThi iusti omnes, & serui Dei quot-
quot gratia diuina nō exciderunt
toti mystico Ecclesiæ corpori plu-
rimum prosint, vtpote qui partim pre-
cibus suis, partim operib. bonis à Deo
singularia dona & beneficia impetru-
nt, quibus & peccatores conuertantur, &
iusti conseruātur longè tamē amplius
proficiunt.

PROFECTV SP. RITVALL. 23

prosūt in virtute perfecti iusti .n. omnes licet sint viua Ecclesie membra. & filij lucis, hi tamen sunt veluti oculi in corpore humano, & quasi stelle quædam in firmamento, imò velut Sol & Luna, qui sunt instar quorundã oculorum vel lampadũ totius vniuersitatis. Sic eos appellat diuina scriptura multis in locis: Nam B. Paulus in epistola ad Philipp. *sitis*, inquit, *in medio nationis praua & peruersæ, inter quos luceris sicut luminaria in mundo* Et Christus Dominus declarauit in Apocal. B. Ioanni Euangeliste, stellas quas manu dextra gerebat esse Prælatos & Magistros sanctos, quos ibi vocat Angelos Ecclesie. Hi enim tanquam Herodes excellenti virtute præditi, doctrina sua, & imprimis exemplis vehementer excitant, accenduntque alios ad amorẽ virtutũ, sic profus, vt vnus ex ijs solus sufficiat ad conuertendum integrũ regnum, illudq; in timore Dei cõseruandum. Quò non pertingunt suo exẽplo tepidi, quãuis n. opera dent, ne animã lethali labe inquinẽt, tamẽ q̃a nulla cura tangũtur in quodã leuiũ, nec in operib. caritatis & penitentię frequẽtandis sunt seduli,

B 6 paucos

Dan. 12.

Phil. 2.

Apoc. 1.

24 TRACTATUS DE

paucos ad amorē Dei prouocāt. Nā ad conuertendos vel erigendos eos, qui in crimen mortale lapsi sunt, ordinariē opus est exemplo admodum potenti & efficaci: ad accendendos verō languidos exemplo raro & notabili: quod quia præbent imprimis homines in virtute perfecti, idcirco tantoperè permouent proximum, & Deus eis tanquam instrumentis ad excellentia opera præstanda vtitur.

Greg lib

2. mor 67

Vnde B Gregorius. *Ad renouandum spiritum mentis nostræ, valdè, inquit, exempla Patrum adiuuāt. Si enim sanctorum opera inspicimus, illa conempla-
ta nos succendunt, & cor nostrum terrore non cōstringitur, dum imitatione prouocatur.*

Iud. 2.

Illustre huius doctrinæ testimonium præbet sacra Iudicum historia, quæ refert in ortuo Moysi & Iosue filios Israel permultis annis perstitisse in vero Dei cultu, sed demū dimis-
sisse Dominum Deum Patrum suorum qui eduxerat eos de terra Ægypti. Causam verò huius rei commemorat fuisse quod quādiu in populo superstites fuissent aliqui de senioribus gloriæ diuinæ amplificandæ studiosi, quibus oculis suis miranda Dei opera spectarent.

PROFECTV SPIRITVALLI. 23

Clarant, populum in timore Dei eorū
doctrina & exemplo fuisse conserua-
tum: quādo verò illi è viuis excefferūt,
nec pari virtute ornati succederent alij,
à veteri religione & pietate degeneraf-
se. Eòdem pertinet, quod diuina scri- 4 Reg. 12.
ptura recenset in quarto Regum, de re- 2. Par. 24.
ge loa, qui primis annis regni sui, quod
in quadragesimum vsque annum te-
nuit, piè regnauit, suoque exemplo to-
tum populum in vero Dei cultu con-
tinuit. Causam autem huius rei tribuit
sancto Pontifici loadae, qui primis illis
annis doctrina sua & zelo non passus
est regem à via recta defletere. Nam
eo mortuo Rex subito prauaricatus
est, & populum à legitimo Dei cultu
abduxit. Atq; hic est admirandus fru-
ctus quem magni Dei serui efficiunt in
Republica & vniuersa fidelium Eccle-
sia.

Iusti omnes, qui in gratia Dei vi-
uunt, licet exigua virtute præditi, sunt
tamen petrae viuae Ecclesiae Christi, &
aedificationem huius domus, & tem-
plum spirituale Dei, eiusque conserua-
tionem, teste B. Petro, promouent. Ve- 1. Pet. 2.
rum homines Dei, qui in virtute pro-
ficerant

fecerunt, sunt huius ædificij columnæ, quæ apud Deum illud sustentant, & conseruant, atq; vnitum tenēt cum lapide angulari Christo Iesu capite & priacipe totius Ecclesiæ, vt appellatur in diuina scriptura. eremiz prophete dixit Deus: *Dedi te hodie in colum-*

Larem. 1.

nâ ferream & in murum arcum. id est,

ingens robur & virtutem tibi in meo populo contuli, ad tuendum conseruandumq; bonos, & expugnandū ma-

Apoc. 3.

los. Et S. Iohanni dixit Christus Qui uis-

cerit, faciam illū columnam in templo Dei mei: ac si diceret. Dabo illi virtutē

ad sustentandum alios. Hinc liquet, quantum Ecclesiæ prosint serui Dei

profectus spiritualis studiosi. Sic enim in materiali ædificio, subtracta aliqua

columna, magna pars propendet in ruinam, sic quando Ecclesiæ Dei eripi-

untur serui Dei amore zeloq; Dei seruidi, magna sequi solet animarum ia-

ctura: vt dum in Republica vel regno piæ consuetudines aboleantur, contra

verò vitia vt abusus detestandi pullulāt, ac cū pietate etiā vera religio in apertū

discrimen, nemine resistente, vocatur. Atq; idcirco Deus, qui tā opere quæ-

PROFECTV SPIRITVALI. 27

rit salutem nostram, quoties peccatis
populi grauitur offenditur, & à sua iu-
stitia quasi vindictam contra illum ex-
poscit, optat in medium prodire homi-
nes qui se iræ suæ opponant, et manum
vlticem precibus suis à populi clade
auertant. Quod sæpenumerò indica-
uit per prophetas. Nā cum per Ezechie-
lem grauisima scelera, quibus popu-
lus diuinæ iustitiæ furorē prouocā-
rat, commemorasset, exponens deside-
rium suum, *Quasiui, inquit, de eis vi-* *Ezech. 22.*
rum, qui interponeret sepem. Et staret
oppositus contra me pro terra, ne dissipa-
rem eam. Et non inueni. Et effudi super
eos indignationē meā, in igne iræ meæ cō-
sumpsi eos. Non loquitur hic Dominus
de quouis viro iusto, neq; n. verisimile
est oēs in tam numerofo populo gratia
diuina excidisse, sed de viro eximia vir-
tute ornato, vt exponit S. Hierony. hi *Hier. in 7.*
siquidē sunt, qui precum suarū, vitæq; *22. Ezech.*
sanctæ vi & efficacia impetum iræ di-
uinæ frangunt, & velut columnæ hu-
meris suis totum populum sustentant.
Alias quoq; cū Deus cōstituisset casti-
gare Hierosolymitanos, & regnū Iudæ
in manus Chaldæorū tradere, vt ppter
scelera

scelera quibus diuinā ipsius maiestatem irriparant, illud euerterent, & fuditus excienderent, sic locutus est ad Ieremiam

Ierem. 5.

Circuite vias Hierusalem, & aspice, & considera & quarite in plateis eius, an inueniatis virum facientem iudicium, & querentem fidem, & propitius ero ei.

Quanto loco apud Deum est, quā in conspectu eius gratus homo in virtute perfectus! nam si talem aliquem etiam in medio innumerabilium improborum, qui internecionem meruerunt, conspexerit, non tamen e medio tollit, & diuinæ suæ iustitiæ manum iam in eos exertam cohibet & coercet. Vnde B. Hieronymus iure in hunc locum scribens exclamat. *Grandis amor*

Hieron in s. Ierem.

iustitia, ut nequaquam iuxta interrogationem Abrahae, & responsionem Dei pro decem viris iustis Deus liberauerit ciuitatem, sed si unum inuenit, iam iamque peritura Ierusalem, qui faciat iudicium & quarat fidem.

Bern. Iust. in eius vita.

Multa huius rei exempla inuenimus in historia sanctorum Tempore B. Laurentij Iustiniani Patriarchæ Veneti, Deus Venetorum vbi ob graua scelera quæ in ea perpetrabantur, grauiter

lvs

PROFECTV SPIRITVALI. 29

succensuit. Precabatur pro ea dictus B.
Laurentius inibi degens. Bellum ex-
arsit inter Venetos & Mediolanenses.
Incolebat id temporis locum deser-
tum & horridum insulæ Corcyræ si-
nitimum Eremita sanctus spiritu vati-
cinandi præditus. Hunc Venetus qui-
dam vir primarius agens in Corcyra a-
dijt, & percunctatus est, num bellum
illud feliciter cessurum esset Venetis?
Cui respondit. Deum vehementer ira-
tum esse Venetis, quod ex verbi diuinâ
predicatione nullum fructum collige-
rent: eosque iam pridem instar Sodo-
mæ perituros fuisse, nisi precibus sui
sancti Patriarchæ furor diuinus auer-
sus fuisset. Non dubium est tunc tem-
poris Venetijs multos extitisse probos
homines mediocri virtute præditos, &
tamen solius B Iustiniani, qui erat ho-
mo in virtute perfectus, Deus ratio-
nem habuisse videtur.

Illustris quoque & admodum Cele-
bris est sanctitas Simeonis sali, cuius vi-
tâ descriptis Leontius Episcopus Nea-
polititanus in Concilio Niceno secundo
citatus, velut vitæ eius auctor. Hic Si-
meon degens Emesæ, & sanctitatem vi-
tæ stultis operibus cælans, multa admî-

ratiōe digna in summum sui cōtem-
ptum, & in salutem corporalem & spi-
ritalē proximi faciebat. Nocturnū tem-
pus in precibus, cum multa lacryma-
rum profusione cōsumebat. Cum autē
aliquādo contigisset Emeſanum quen-
dam ciuem Hierosolymā tendentē in
solitudinem ingredi, vt ibi se Abbatis
Ioannis precibus cōmendaret: Abbas
olim Simeonis socius, quæsiuit vnde
veniret: cumq; cognouisset venire Eme-
sa, in hæc verba ei respondit: Miror te cū
Emeſæ habeas Abbatem Simeonem,
ad me hominem vilem & abiectum di-
uertere, nam non ego solum, sed et iā
mundus totus indiget illius precibus.

O quā utilis est Ecclesiæ animarum
saluti, Rebus publicis & regnis eximia
vnius hominis sanctitas, cū videamus
homines sanctos maxima diuinarum
rerum notitia præditos testari quanto
loco apud Deum sint huiusmodi ho-
mines, quotq; beneficijs Ecclesiam suā
& omnes Respublicas propter arden-
tes eorum orationes, vitæq; merita af-
ficiat Fidelissimę huius doctrinæ testis
est D. Amb. qui hætenus dicta confit-
etur at his verbis. *Quam beata civitas,*

PROFECTV SPIRITVALI 31

qua plurimos iustos habet, quam celebra
bili ore omnium, quomodo benedicatur
tota de parte, & beatus atq; perpetuus
eius status existimatur Quam gaudeo,
cum aliquos mites ac sapiētes diu viuere
video, cum virgines castas, & iduas gra-
ues aspicio lōge uas velut quādam in canā
Ecclesia curiā pratendant ipso quodam
vultu & specie grauitatis, quod reuereā
tur quod imitentur, quo, ad omnē moriē
gratiā colorētur Non enim ipsi gaudeo,
cū viuēdo multa subeāt: tēdia saculi ha-
iū, sed quia profuat pluribus. Similiter
cū aliquis huiusmodi decidit, quāuis lōga
senectute, depositus afficior, quia destitui-
tur, grex inueniū muro senili. Addit hos
sanctos homines, tā viros, quā mulie-
res peccatoribus et alijs exigua virtute
preditis constitutos esse à Deo in lege
veteri quasi ciuitates refugij, in quas cū
delinquūt, se recipere possint ac tandē
cōcludit in hæc verba. Deniq; portura
urbis, aut malorū imminētū, vel futu-
ra labis hoc primū indicium, est si deidās vi-
ri cōsultores, vel etiā grauiorēs e feminā
Hinc primū ingruētū porta aperitur ma-
lorū, Hucusq; S. Amb. Vnde intelligim⁹
quāti inter sit Ecclesiæ Christi, si fideles
qui

Amb. l. 2.

de Cain &

Abel. c. 3.

& 4.

32 TRACTATUS DE

qui Christianæ pietati semel operam dare cæperunt, contentur in ea indices maiores facere progressus & ad omnium virtutum perfectionem contendere

CAPVT IIII.

QVAM VTILE ET NECESSARIUM sit omnibus Dei seruis pro donis à Deo cuiq; communicatis in cursu virtutis progressum facere.

QVAMVIS omnibus Dei seruis amplectendum toto pectore hoc proficiendi studium satis esse deberet, quod tam gratum sit deo, tamq; fructuosum toti Ecclesia: tamen quia magnoperè refert scire, quæ commoda ex eodem fonte redudent in ipsos, breuiter exponemus, quam utilis & salutaris sit cuiq; iusto amor & cura proficiendi; quamq; perperam sibi consulat, qui curam illam negligit. Ad iter autem in via cælesti recte instituendum, plurimum valet integra & plena peccatorum, & grauitatis eorum notitia, occasionum quoq; & tentationum ac laqueorum, quibus anima nostra ab inimico irretiri solet. Hoc verò beneficio or-